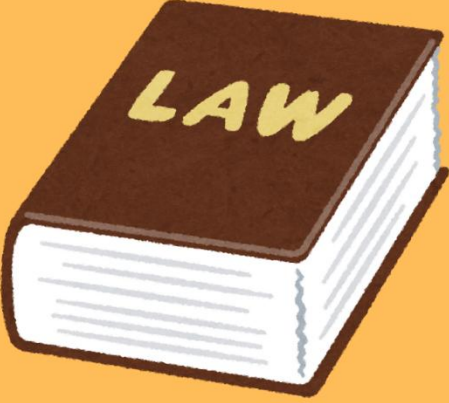

JUSTICE

HUKUK
ÖZİŞİK
NOTLAR 1996

CEZA GENEL HUKUKU GÜZ-VİZE

İletişim : 0505 346 19 98

@ozisikhukuknotlar

Bizi Tercih Ettiğin İçin **TEŞEKKÜR EDERİZ**

“Bir insana yapılan adaletsizlik,
tüm insanlığa karşı işlenmiş bir
suçtur.”

Kant

Shopier Mağazamız Üzerinden
2/3/4/6 Taksitle
Alışveriş yapabilirsiniz.

OZISIKHUKUKNOTLAR

İnstagram Üzerinden Bizi Takip Edip
Merak Ettikleriniz Hakkında Soru
Sorabilirsiniz Teşekkür Ederiz. !

KANUNUN GERİ YÜRÜMEZLİĞİ

Ceza hukukunda yapılan bir değişiklik yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanacaktır.

=> Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş fiiller bakımından ancak lehe hükümler içeriyorsa uygulanabilir.

=> Eğer yeni Kanuni düzenlemeler bir olay bağlamında aleyhe hükümler içeriyorsa yani kişinin sorumluluğunu ağırlaştıracak hükümler içeriyorsa geçmişte işlenmiş fiillerle ilgili olarak kanun yürürlükten kaldırılmış olmasına rağmen eski kanun uygulanmaya devam ediliyor.

Bu nedenle günümüzde dahi eski kanun hükümlerinin uygulandığı olaylar mevcuttur.

☆ Ders malzememiz büyük ölçüde yargıtay kararlarına dayalı açıklamalarda bulunmamızdan oluşacaktır.

Ceza hukukuna giriş

Hukuk hem kendi içinde didaktik olarak farklı dallara ayrılmaktadır hem de uygulama amaçlı ve uygulama yönü itibariyle de mahkemeler arasında hukuk disiplinleri ayrımları ortaya çıkmaktadır. Örneğin ceza mahkemeleri hukuk mahkemeleri idari mahkemeler... Ceza mahkemeleri arasında da suçun ağırlığına göre asli mahkemeler ve ceza mahkemeleri ayrımı yapılmaktadır. Aynı şekilde özel hukuk dalları arasında da farklı uygulama mahkemeleri bulunmaktadır.

CEZA HUKUKUNUN KAMU HUKUKU OLMASI

Esasen ceza hukuku bir kamu hukuku disiplini. Devlet ve devlet arasında, devlet ve vatandaş arasındaki ilişkiler kamu hukuku çerçevesinde ele alınırken gerçek ya da tüzel kişiler arasındaki ilişkiler özel hukuk çerçevesinde ele alınır. Ceza hukuku bir suç dolayısı ile devreye girdiği için cezalandırma yetkisi devlete aittir. Bu da ceza hukukunun kamu hukuku dalları arasında olmasının bir sebebidir.

Örneğin: Evime davet ettiğim bir kişinin dışarı çıkmasını istiyorsam onu yaka paça dışarı atmak hakkına sahip değilim. Bu kişi bana karşı bir saldırıda bulunmuşsa kendimi savunma hakkım vardır fakat başvuruda bulunmam gereken yer kamusal otoritedir. Böylece davet ettiğim halde dışarıya çıkmayan bu misafir kolluk kuvvetlerince dışarıya çıkartılacaktır.

***Ceza hukuku suç temelli bir disiplin olmasına rağmen yapılması gereken ilk şey suçun tescillenmesi değil de suçun işlenmesinin önlenmesidir. Buna rağmen bir suç

işlenmişse suçun işlenmesinden sonra devreye giren devlet bu suçu kimin işlediğini, nerede işlediğini, nasıl işlediğini araştırır. Bu araştırma ve inceleme faaliyetine adli soruşturma ve kovuşturma denir.

Suç işlediği düşünülen kişi bazen davet edilerek bazen davet edilmeden olduğu yerden alınarak götürülür. Üstelik kişilerin özel hayatı hakkında bilgi sahib olmamızın yasak olmasına rağmen suçlu olduğu düşünülen ya da suçu tescillenmiş kişinin telefon konuşmaları ve mektupları dahi incelenerek bir araştırmaya tabi tutulabilir. Sucu tescillenmiş olan kişi hürriyetinden, eğer bu suç aile bireyleri üzerine ise aile bireyleri üzerindeki velayetinden mahrum bırakılabilir. Tüm bu yetkiler kamusal bir gücünü kullanılmasını gerekli kılmaktadır.

KABAHATLER HUKUKU

Daha önce kabahatler başlığı adını taşıyan bu alan genellikle ceza hukukuna ilgilendirirken günümüzde idari hukukun ve Ceza hukukunun kesişim alanı olarak ele alınır. Böylece kabahatler hukuku disiplini ortaya çıkmıştır.

İşin idari hukuktan farklı bir yönü vardır. İdare hukuku birtakım işlem ve eylemleri tespit eder, ve bu işlemlerin hukuki olarak icra edilmesini sağlar. Kabahatler hukuku söz konusu olduğunda ise aslında suç oluşturmayan fakat bir düzeni ihlal eden fiiller mevcuttur. (Yere çöp atmak, gece geç saatte sokakta ıslık çalmak gibi)

Böylece ceza hukukunun çok küçük şeylerle uğraşması önlenmiş olup aynı zamanda idari kişi ve kurum otoriteleri tarafından idari para cezası gibi yatırımlara da tabi tutulmuş olacaktır.

Örneğin: Bu otoriteler trafikteki sarhoş kişinin hürriyetini büsbütün kısıtlayamaz Fakat aynı zamanda seyahat etmesi üzerinde bazı haklar da bulunabilir, ehliyetine el koymak gibi.

Suç ve ceza hakkında yapılan tanımlar genellikle şu şekildedir;

SUÇ: Kanun koyucunun, karşılığında ceza ön gördüğü bir davranıştır.

CEZA: Kanunun, bir suçun karşılığında öngördüğü yaptırım cezadır, denilir.

Ceza yaptırımı öngörüldüğü için mi bir fiil suçtur ya da bir fiil suç oluşturduğu için mi ceza hukukunda bir ceza yaptırımı uygulanır ikilemi mevcuttur. Bu işlemin temel sebebi bir bilinmeyenin biri başka bilinmeyenle açıklanmaya çalışılmasıdır.

İlerleyeceğimiz temel nokta insan davranışının bir fiil olup olmadığıdır. Şöyle ki fiil ancak bir insan davranışdır Fakat her insan davranışı fiili oluşturmayabilir Örneğin; bir insanın uykudayken gerçekleştirdiği hareketler fiil vasfına sahip değildir.

İNSAN DAVRANIŞININ FİİLİĞİ

İnsan Davranışlarının fiil vasfını sağlayabilmesi için iki temel özellik, yetenek, gerekmektedir. Bu yeteneklerden bir tanesi insanın çevresinde olup bitenleri algılamasıdır, yani algılama yeteneği. Kişi sosyal çevresinde oluşan herhangi bir tehlikeyi algıladığında davranışlarını ve hareketlerini buna göre şekillendirir. Böylece ikinci temel özelliğimiz de davranışları yönlendirme özelliği olarak bizi karşılar.

İnsanlarda olduğu gibi hayvanlarda da bu iki temel özellik vardır fakat geniş bir pencereden bakarak insanın idrak yeteneğinin, aradaki farkı oluşturduğunu görebiliriz. Kişiler hareket edip etmeme, kötülük yapıp yapmama ya da iyiye yönelme tercihinde bulunabiliyor. Yukarıda da belirttiğimiz gibi davranışları yönlendirme yeteneği bu şekilde karşımıza çıkıyor.

Açıklamasında bulunduğunuz konu sonucunda hangi davranışın hukuki olduğu ya da hukuki olmadığı, hangi davranışını doğru ya da yanlış olduğu, hangisinin iyi ya da kötü olduğu gibi ikilemler belirlemektedir.

Bu sorunun cevabı ise şu şekilde açıklanabilir; insan fıtratı itibariyle doğrudan yanadır. Tercihinin ve fiilinin, iyiden ve doğrudan yana olması yaradılışına sahiptir. Herkes bir başkasının malına rızası dışında el atılmasının yanlış olduğunu bilir. Bizi bu noktaya getiren şey yukarıda da belirttiğimiz gibi bu bilginin var olmasıdır.

ÖRNEĞİN: Müslümanların inancında Habil ve Kabil arasında birbirlerini çekememe durumu ortaya çıkıyor. Habil tutum ve davranışlarıyla örnek bir insanken Kabil tutum ve davranışlarıyla saygın ve örnek bir insan vasfını taşımamaktadır.

Habil bu durumda kendisinin ve Kabil'in konuşması sırasında onu ortadan kaldırmasının yani yaşamına son vermesinin kötü sonuçlar doğuracağını farkındadır. Aslında yaşanan bu durumda her iki kardeş de neyin yanlış ve neyin doğru olduğunu farkındadırlar. Buna rağmen tercihler sonuçları doğurmuştur.

Yaşama son verilmesi gibi suçlarda doğru ya da yanlışın ayırt edilmesi kolay olabilir fakat bazen komplike hadiselerle karşı karşıya kalabiliyoruz.

Örneğin: bir ceniyi öldürmek yanlış bir davranış mıdır? Bu noktada farklı düşünceler mevcuttur.

****Ceniyi taşıyan anneyi esas alacaksak anne, vücudu üzerinde tırnak kesme saç kesme ve benzeri pek çok hakka sahip olduğu için ceniyi vücudunda taşımaya devam da edebilir mevcut duruma son da verebilir.**

******Bir başka düşüncede ise annenin vücudunda bir başka canlıyı taşıdığı dolayısıyla gerçek bir insandan, bir kişiden herhangi bir farkı olmadığı söylenir. Kişi hangi haklara sahipse anne karnındaki ceninin de aynı haklara sahiptir.

""Peki yaşama hakkına sahip olan insan yaşama hakkının son verilmesi hakkına da sahip midir? Eğer sahip ise kişinin hayatına son verilmesi talebine Ben icabet edebilir miyim? Ya da kişinin kendi hayatına son vermesi dahilinde ona bu işlemi gerçekleştirecek aracın sağlanmasını temin edebilir miyim? **""**

Bu noktada farklı düşünceler mevcuttur fakat bu düşünce bölünmelerinin önüne geçmesi için davranış forumları ölçütleri mevcuttur. Bu davranış forumları insanlara neyi yapması gerektiği ya da neyi yapmaması gerektiğini açıklayan buyruklardır. Bu buyruklar bazen bir icrayi davranışta bulunmak şeklindedir bazense bir icrayi davranıştan kaçınmak konusunda yasak şeklinde olabilir. Bir başkasını öldürmeyeceksin, başkasının mallarına tecavüz etmeyeceksin, yolda karşılaştığın felakete maruz kalmış insana ya yardım edeceksin ya da yardım alması için birilerinin haberdar olmasını sağlayacaksın gibi.

Peki yukarıda belirttiğimiz bu ölçütler nereden çıktı yani bu ölçütlerin kaynağı nedir?

******Hukuk düşünürlerinin bir kısmı bu davranışların ortak tecrübeler sonucunda ortaya çıktığı fikrindeyken Almanya'nın Musevi kökenli hukukçuları bunların kökeninin dekalog olduğunu söyler. (Dekalog: Hz. Musa'nın 10 emri)

******Hristiyan din Temelli Hukukçular ise bu normların Hristiyan etik değerleri olduğunu söyler.

(Alman Anayasası temel alınarak Türk Anayasası'nda şahsın gerçekleştirebilmesi olarak tercüme edilen yer maddi ve manevi değerlerinin geliştirilmesi olarak belirtilmiştir.)

Genel olarak değerlendirildiğinde, ya bu normların insanlığın ortak tecrübelerine dayandığını ya da ilahi temelli olduğunu kabul etmek zorunda kalacağız. Bu normlar ise bizler için çeşitli yükümlülükler ortaya çıkmıştır. (Gelecek derste bu yükümlülüklerden bahsedilecektir.)

Ceza Hukuku 2. Hafta

Geçtiğimiz hafta geldiğimiz nokta şuydu, davranış normları kişiler bakımından yükümlülük ifade ediyor.

İnsanın 2 temel özelliğinden geçen hafta bahsetmiştik. Bunlardan birisi kişinin davranışlarını hukukun icaplarına göre yönlendirme yeteneği (irade yeteneği), yani yanlış karşısında doğruyu tercih etmek, kötülük karşısında iyiyi tercih etmek, haksızlık karşısında hakkı tercih etmek konusunda istidada sahiptir insan. Bu nedenle ki insan kötülüğün karşısında iyiliği gerçekleştirmekle, yanlışın karşısında doğru gerçekleştirmekle, haksızlığın karşısında haklı olanı gerçekleştirmekle yükümlüdür. Yükümlülük aslında şunu ifade ediyor, kişinin aksine hareket etme imkan ve iktidarına sahip olmasına rağmen hukukun icapları yönünde davranışlarını gerçekleştiriyor. Buna karşılık mecburiyetin söz konusu olduğu durumlarda kişinin aksine hareket etme imkanı yoktur. Kişi bir davranışı yapmaya mecbur kılınmıştır. Dolayısıyla mecburi bırakılan davranışlar sonucunda kişi sorumlu tutulamaz ve ceza hukukunda sorumluluğuna gidilemez. Yükümlülük ve mecburiyet arasında böyle bir fark vardır.

Örneğin; yanımızda olan insanı öldürmemek, dokunmamak, yaralamamak, onun dokunulmazlığına saygı göstermek, onuruna şerefine saygı göstermek yükümlülüğü altındayız. Fakat hepimiz aynı zamanda bir diğer kişiyi, öldürme imkan ve iktidarına sahibiz. Aynı zamanda bu yükümlülükler insanlar arasında bir güven ifade etmektedir. Fakat unutulmamalıdır ki bu güvenin varlığı haksızlık imkan ve ihtimalini ortadan kaldırmıyor.

Bir güven ortamının varlığını gerçekleştirebilecek nitelik bir hukuk Devleti'nden güven sağlanmaktadır. İşte o güven bizi birebirlerimize güven beslemek sonucuna götürmektedir.

Yükümlülüğün ortaya çıkardığı bir sonuçta şudur; bir kişi yükümlülüklerine aykırı hareket ettiğinde bu aykırılık kendisine sorulur. (neden hukukun icap ve kurallarına göre hareket etme imkan ve iktidarına sahip olduğun halde, bu imkan ve iktidarına göre hareket etmedin?) Sorulmaya maruz kalmak sorumluluğu gerektirmektedir.

Sorumluluk esas itibarıyla bu davranış normlarını buyuran güce karşıdır. Bir kanunun kişiye yüklediği yükümlülüğe aykırı hareket gerçekleşmesi halinde devlete ve topluma karşı sorumluluğumuz vardır. Çünkü bu kanunu yapan kişiler toplumun temsilcileri niteliğindedir. Ama asıl sorumluluk bu pozitif normların

koyucusuna değil, bu pozitif hukuk metinlerine ön gelen davranış normlarının buhranına karşı sorumluluktur. Kişi bir şekilde haksızlığa karşı tuttuğu kişiye karşı olan sorumluktan, devlete karşı olan sorumluluktan kurtulabilir ancak davranış normlarının buyuranına karşı sorumluluktan hiçbir şekilde kurtulamaz. İnsanın bu bilinçle hareket etmesi gerekir. Bir insana gerçekleştirdiği haksızlığın sorulması ya da sorunlu tutulması demek bu haksızlık dolayısıyla bu kişiye karşı yaptırım uygulamasını gerekli kılmaktadır.

Peki yaptırım nedir? Müeyyide nedir?

Gerçekleşmiş olan bir haksızlığı, gerçekleşmemiş olan bir haksızlık durumuna icra etme hakkına sahip değiliz. Dolayısıyla müeyyide gerçekleşmiş olan bir haksızlığı, gerçekleşmemiş hale döndürme amacına yönelik değildir.

- Yani bir insan öldürüldüyse onu öldürülmemiş hale döndürme imkanımız yok. Bir insan yaralandıysa tedavisini sağlayabiliriz fakat yaralama fiilini ortadan kaldıramayız.
- Hırsızlık fiilinin tazminini sağlayabiliriz fakat bu fiili hiç yapılmamış hale getiremeyiz.

Dolayısıyla müeyyide haksızlığı oluşturulan fiili gerisin geri döndürmeyi amaçlayan bir özelliğe sahip değildir ama haksızlığın ortaya çıkardığı sonuçları mümkün olduğunca gideren bir özellik taşımaktadır.

☆Demek ki birincil amaç haksızlığın karşısında haksızlığa uğrayan tarafın mağduriyetinin mümkün olduğunca giderilmesidir.

(haksızlığa uğrayan kişi =mağdur, katre uğramış)

Suçtan zarar gören kişi de zaman zaman mağdur kişi yerine kullanılsa da farklı anlamları karşılamaktadırlar. (kişi suçtan zarar görmese de mağdur olabilir)

Örneğin; bir şirket ya da banka görevlisi dolandırılarak bankaya ait olan para alınmış olabilir.

Aldatılan kim? Banka görevlisi (mağdur). Zararı gören kim? Banka tüzel kişisi. demek ki zarar gören ve mağdur kavramları birbirinden ayrılabilmeğeymiş.

Örneğin; rüşvet. Bir kamu görevinin görülebilmesi için bir kamu görevlisine menfaat temin ediliyor. Bu noktada alan taraf da veren tarafta razıdır, Peki burada mağdur kim ? Hepimiz. Burada bizim kamu görevlilerine karşı olan güvenimiz sarsılıyor çünkü toplum olarak kamu görevlerinden beklentimiz yapılan işlemlerin son derece adaletli olmasıdır. Rüşvetle iş görme bu duruma aykırılık oluşturur.

Örneğin; kümesinden tavuğu çalınan bir kişiye karşı olan mağduriyetin giderimi daha yumurtlamadan giderilebilir fakat bu işlem herhangi bir maddi zarara sebep olmasa dahi işlemin gerçekleştirilmesi yani fiilin varlığı ortadan kaldırılamaz. Yani hırsızlık gerçekleşmiştir fakat önceden de belirttiğimiz gibi asıl amaç mağduriyetin mümkün olduğunca giderilmesidir.

Özel hukuk alanındaki yaptırımların amacı bir haksızlığın gerçekleştirilmiş olması dolayısı ile ortaya çıkarılan mağduriyetin mümkün olduğunca özelim gidermektir.

Buna karşılık kamu hukuku alanında özellikle ceza hukukunda uygulanan yaptırımların amacı haksızlığa uğrayan kişinin haksızlığını gidermek değildir. Haksızlığı gerçekleştiren kişinin, gerçekleştirdiği bu haksızlık karşısında pişmanlık duymasını sağlamaktır. Haksızlığı gerçekleştiren kişi toplum nezdinde kendisine duyulan güveni kaybetmiş kişidir. Biz haksızlığı gerçekleştiren kişiye öyle bir yaptırım uygulamalıyız ki, bu haksızlığı gerçekleştirmiş olması dolayısıyla topluma karşı kaybettiği güveni yeniden sağlayabilirsın. Bu amaca hizmet edecek bir yaptırım uygulamamız gerekir. Ve bu nedenledir ki ceza hukuku sorumluluğu şahsidir. Yalnızca haksızlığı gerçekleştiren kişi üzerinde sonuç doğurur.

Burada Bizim amacımız yalnızca suçu işleyen kişinin cezalandırılması gerektiğidir. çevresindekilerin değil.

Örneğin;

Bir baba suç işlediği için hürriyetinden yoksun bırakıldığında çocukları eşi ve bakmakla yükümlü olduğu diğer kişiler de etkilenir. Fakat bizim amacımız aile bireylerinin cezalandırılması değil haksızlığı gerçekleştiren kişinin cezalandırılmasıdır. Fakat kaçınılmaz olarak diğer kişiler de bu durumdan etkilenebilir. Bizim ise bu durumda bir sosyal devlet olarak bu etkileri aza indirebilecek tedbirler almamız gerekmektedir. Başkalarının da bu durumlardan etkilenmesi ceza hukuku kurallarının ve yaptırımların uygulanmasını Aksatamaz. Belirlenen yaptırımın infazı sürecini bunu dikkate alabiliyoruz.(belirli miktarlarda)

Fakat ceza hukukundaki asıl amaç haksızlığı gerçekleştiren kişinin içerisinde bulunduğu durumdan İbra olmasını sağlamaktır. sorumluluk yoluna gidebilmek için kural olarak kişinin hukukun icaplarına uygun hareket etme yönünde değil de hukukun icaplarına aykırı hareket etme yönünde tercihte olduğu için veya o yönde davrandığı için bu kişiyi kusurlu kabul etmemiz lazımdır. Bu kusurluluk dolayısıyla biz kişiye sorumlusun diyoruz ve Ceza hukuku yaptırımını uyguluyoruz.

Bütün bu anlatımlarımızdan çıkan bir başka sonuç da, hukukla ahlak arasındaki ilişkidir. Özellikle 19. yy hukuk ve ahlak anlayışı birbirlerinden farklı sosyal disiplinler olarak değerlendirilmiştir. Merkezleri, amaçları birbirinden farklıdır. B

- Bir davranış karşısında ne haksız bir davranış diyorsak, burada hukuka aykırı bir davranış var demektir.
- Bir davranış karşısında ne ayıp bir davranış diyorsak, ahlaka aykırı bir davranıştan söz edilir.
- Bir davranış karşısında ne günah diyorsak ise dine aykırı bir davranıştan söz edilir. O nedenledir ki, 19. yüzyılda hukuk din ve ahlak farklı merkezleri olan sosyal disiplinleri temsil eder. Bu üç sosyal disiplinin merkezleri ve amaçları farklı olsa da kesiştiği noktalar vardır.

Örneğin; hırsızlık suçunun gerçekleşmesi hem hukuken hem dinen hem de ahlaken yanlıştır.

Fakat bu anlayış şöyle bir sonuç çıkarmıştır, bir fiil hukuka aykırı olabilir ama ahlaka uygun olabilir ya da tersi olabilir bir fiil ahlaka aykırı olabilir fakat hukuka uygun olabilir.

örneğin; kumar oynamak gayri ahlaki bir davranıştır. Ama belli koşullarla devletler kumar oynanmasına izin verebilmektedir. Mesela Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin devlet gelirlerinin önemli bir kısmına kumar gelirleri oluşturmaktadır. KKTC' de belirli koşullarda kumar oynamak kumar oynamasını sağlamak ya da yer ve mekan oluşturmak suç değildir. Hukuka uygun bir davranıştır.

Bunun borçlar hukukuna da bir yansıması vardır. Diyorlar ki kumar borcu tabi borçtur. Burada bir ahlaka aykırılık var ama ben devlet olarak kumar borcunun tahsilatında devreye girmiyorum. Kamu gücünü kullandırtmıyorum.

Notun Devamı İçin ...

ozisikhukuknotlar ▾

72
gönderi

9.897
takipçi

2.398
takip

☆ ÖZİŞİK KIRTASIYE ☆
Hukuk Hizmeti
⚖️ **Hukuk Fakültesi Ders Notları Bilgi & Sipariş** ⚖️
💎 DM & Whatsapp 💎
🔴🔴 **Shopier Magaza Siparis Linki** 🔴🔴
🔗 shopier.com/Ozisikkirtasiye

**DERS NOTLARINI
SİPARİŞİ İÇİN
ULAŞABİLİRSİNİZ**